

Vgl. दत्त°.

संघर्षण (wie eben) n. 1) *das Reiben, Reibung*: प्रावणः MĀRK. P. 38, 6. वेणु° Buḥ. P. 5, 6, 9. beim coitus DURG zu Nir. 5, 14. — 2) *ein zum Einreiben dienender Stoff, Einreibung*: गात्र° (pl.) MBu. 2, 200. °संघर्षण ed. Bomb. und NILAK., der aber auch unsere Lesart kennt. — MBu. 9, 1251 ist statt संघर्षणा° zu lesen संघर्षणा°.

संघर्षिन् (wie eben) adj. *wettstreitend, wetteifernd*: घत्रभवतोः परस्परं विज्ञानसंघर्षिणोः MĀLAY. 13, 13. fg.

संघर्वन् m. N. pr. eines Mannes TĀBAN. 4. 78.

संघशम् (von संघ) adv. *in Schaaren, in Haufen, in einer grossen Anzahl* MBu. 4, 816. HARIV. 10281. R. GORR. 1, 3, 55. 2, 5, 20. 67, 16. 3, 79, 21. 6, 111, 44. Spr. (II) 4762. — Vgl. शत°.

संघाट (von घट् mit सम्) m. 1) *Zimmerwerk*: काष्ठसंघाटम् (so ed. Bomb. st. °संघातम्; nach dem Comm. = संघात) चक्रतुः महास्रवम् R. 2, 53, 14. st. dessen einfach संघाट (= स्रव Comm.) 18. — 2) = संघात am Ende eines comp. P. 3, 2, 49. Vārtt. 3; vgl. पद°, वर्ण°.

संघाटिका (wie eben) f. 1) *Paar*. — 2) *Kupplerin* TRIK. 3, 3, 48. H. an. 4, 38. MED. k. 220. — 3) *Trapa bispinosa Roxb.* H. an. MED. — 4) *Nase* (घ्राणा) H. an. VIṢṢA im ÇKDr. — Vgl. संचारिका.

संघाटी (wie eben) f. *ein bes. Gewand* (bei den Buddhisten) VJUTP. 207. HIOUEN-TSANG 1, 33, 343. Vie de HIOUEN-TSANG 70, 78. WASSILJEV 267. fg. °मूत्र Index des KANDSHUR No. 102. VJUTP. 42. hier und da संघाटि geschrieben. — Vgl. भित्तु°.

सङ्घाणक m. = शिङ्घाणक Comm. zu KĀTJ. ÇR. 20, 3, 13, v. 1.

संघातं (von कृन् mit सम्) m. Schol. zu P. 3, 3, 86. im Epos hier und da auch neutr.; am Ende eines adj. comp. f. आ. 1) *Schlag, Verletzung* H. an. 3, 308. MED. t. 167. MBu. 9, 1251 (nach der Lesart der ed. Bomb.). Suçr. 1, 89, 8. 15. — 2) *Verschluss* (der Thore) VS. 28, 13. TBR. 3, 6, 12, 1. — 3) *Zusammenstoss, Kampf* (nach MAHIDH). संघातं (v. l. संघाते) ब्रह्म VS. 1, 16 (ÇAT. BR. 4, 1, 4, 18). KĀTH. 29, 1. द्यूत° MBu. 14, 13. — 4) *Verdichtung, Verhärtung*: श्लेष्मसंघातजो स्तनौ JĀGŪ. 3, 97. संघातं ब्रह्म-चेनेन घातवो गमिताः HARIV. 11709. Suçr. 1, 322, 7. दोष° 61, 5. मांस° 90, 16. संघातमुपगम्य 262, 12. 2, 130, 9. KAN. 5, 2, 8 (Gegens. विलयन). ÇAṢK. zu BRH. ĀR. UP. S. 45. °कठिन KUMĀRAS. 2, 11. संघात इति सुस्निग्धसंघिता *Compactheit* VARĀH. BRH. S. 68, 100. hierher etwa auch VS. PRĀT. 1, 9. — 5) *eine feste Verbindung, Aggregat, Complex, Collection, Klumpen, Menge* NIR. 10, 33. AK. 2, 5, 39. 3, 4, 12, 48. 22, 153. TRIK. 3, 3, 193. H. 1411. H. an. MED. HALĀJ. 4, 1. 5, 25. 81. एक° VP. bei MUIR, TS. 4, 34. MBu. 12, 6891. पाषाण° 2, 916. मकुशिलशिला° Spr. (II) 6876. अस्थिचर्मस्नायुमज्जमांसशुक्रशोणितश्लेष्माश्रुहृषिकाविण्मूत्रपित्तकफ° MAITRĀJUP. 1, 3. त्वञ्च मांसं तथास्थानि मज्जा स्नायुश्च पञ्चमम् || इत्येतद्विह संघातं शरीरे पृथिवीमयम् || MBu. 12, 6840. वज्र° so v. a. *aus Donnerkeilen zusammengesetzt* 1, 4775. अमेध्य° adj. (काय) 14, 527. देहस्तु सर्वसंघातः BHĀG. P. 7, 7, 23. अपवादि° SARVADARÇANAS. 36, 3. 4. प्रोक्तास्ते दिनु संघाताश्चत्वारो जलसागराः HARIV. 11456. 11701. जल° KUMĀRAS. 4, 6. मेघ° MBu. 1, 5963. 1296. तुषार° RT. 5, 4. KUMĀRAS. 1, 57. 5, 55. हिम° HALĀJ. 3, 28. RĀGA-TAR. 2, 38 (°संघात fälschlich Tr.). तेजसाम् MĀRK. P. 104, 35. रविकिरणजलदमहूतो संघातो दण्डवत्स्थितः VARĀH. BRH. S. 30,

16. शैवल° MBu. 16, 141. दुम° HARIV. 3608. R. 3, 39, 12. वृत्तोपल° 35, 75. MĀLATIM. 153, 8. PAKĀT. 137, 24. चतुर्दशास्त्रं संघाताः Suçr. 1, 338, 19. fgg. 337, 12. BHĀVAPR. in Verz. d. Oxf. H. 311, a, 2 v. u. अस्थि° MBu. 3, 10926 (n.). KATHĀS. 90, 95. मर्मास्थि° R. 3, 35, 91. शरीर° Menge 6, 18, 24. प्राप्तेमर° MBu. 12, 3628. इषु° 7, 263. R. GORR. 2, 91, 14. कर्मप्रासाद° R. SCHL. 2, 91, 32. कौशेयभरण° VARĀH. BRH. S. 51, 19. उरग° MBu. 1, 8254. मृग° KĀM. NĪCIS. 14, 34. तुरंगसैन्य° KATHĀS. 14, 12. 18, 7. 103, 157. रथानां च गजानां च वाजिनो च सप्तादिनाम् | सकृन्नशतसंघाताः प्रूरणाम् MBu. 4, 1093. आर्य° R. 2, 83, 7 (90, 7 GORR.). ऋषि° 7, 93, 2. सर्वरात्स° 5, 38, 10. बहुभिर्मूर्खसंघातैः Spr. (II) 4423. सेवक° KATHĀS. 38, 25. RĀGA-TAR. 5, 260. 6, 121. सम° von Lauten R. GORR. 2, 100, 24. ऋक्काम् ĀCV. ÇR. 10, 5, 16. 7, 1, 20. वर्णानाम् Comm. zu TS. PRĀT. 22, 3. पवमानपावकप्रुचि° ein Aggregat von MAITRĀJUP. 6, 34. उपाय° RAGH. 14, 11. कार्यकारण° ÇAṢK. zu BRH. ĀR. UP. S. 257. अविद्या कर्मसंघातत्रया SARVADARÇANAS. 57, 17. अविद्या °विषयत्रयता Comm. zu KAP. 1, 14. In der Grammatik a) im Gegens. zu विगृहीत (die einzelnen Theile des Compositum) das ganze ungetrennte Compositum P. 4, 3, 71. Vārtt. KĀC. zu 4, 67. Schol. zu 6, 2, 91. — b) im Gegens. zu वर्ण (Buchstab) ein Vocal mit seinem Consonanten KĀTJ. bei GOLD. MĀN. 40. — 6) *Intensität*: शिशिरस्य R. 5, 49, 26. वात° 53, 3. स्थैर्यबलसंघातोपचयकर् Suçr. 1, 151, 6. 7. रोगराट् रोगसंघातो वर इत्युपदिश्यते 2, 427, 15. — 7) ein materielles Aggregat, Körper BHĀG. 13, 6 (multiplex conditio SCHL.). SĀMKEJAK. 17 (TATTVAS. 43. = मकुदादिसंघात GAUDAP.). MĀRK. P. 38, 15. BHĀG. P. 7, 1, 9. 12, 24. 15, 59. 12, 4, 6. पाण्डुसंघातदर्शिन् so v. a. *der die Gegenstände weiss sieht* Suçr. 1, 121, 12. — 8) *ein in einem und demselben Metrum abgefasstes Gedicht* KĀVYĀD. 1, 13. — 9) *eine best. Hölle* AK. 1, 2, 2, 2. TRIK. MED. M. 4, 89, v. 1. (für संघात). JĀGŪ. 3, 223. BURNOUR, Intr. 201. HIOUEN-TSANG 1, 230. — 10) = कफ RĀGĀN. im ÇKDr. — 11) *a particular mode of walking in dramatic representation* WILSON nach ÇABDĀRTHAK. — Vgl. मत्स्य°, मांस°, रत्न°, वज्र°, वर्ण°, संघातक und संघातिक.

संघातक (von संघात) m. *Entzweiung Zusammenhaltender*: संघातभेदजननं तज्ज्ञैः संघातको ज्ञेयः BHAR. NĀTJAC. 20, 44. — Vgl. संघात्य und संघात्य.

संघातचारिन् adj. *in Heerden lebend* Suçr. 1, 205, 15.

संघातपत्रिका f. *Anethum Sowa Roxb.* RĀGĀN. im ÇKDr.

संघातवन्त् (von संघात) adj. *dicht zusammenstehend*: वेणु Spr. (II) 6678. धातु° der mit seinen Brüdern zusammenhält 6740.

संघातशूलवन्त् adj. *einen beklemmenden Schmerz empfindend*: कृदि Suçr. 1, 120, 18.

संघात्य m. = संघातक, संघात्य BHAR. NĀTJAC. 20, 40.

संघाधिप (संघ + घृ) m. *Vorstand der buddhistischen Gemeinde* ÇATR. 10, 318. — Vgl. संघपति.

संघानन्द oder संघानन्दिन् m. N. pr. des 17ten Patriarchen der Buddhisten LIA. 2, Anh. VI (संघानन्दि gedr.).

संघाराम (संघ + आ) m. *ein buddhistisches Kloster* HIOUEN-TSANG 1, 66. LIA. 2, 829. BURNOUR in Lot. de la b. l. 436 (un jardin enclos pour l'Assemblée). Vgl. बोधि°.